

FEJÉRMEGYEI NAPLO

Előfizetési árak

Helyben:		Viládeken:	
1 óra	60 L.	1 óra	1 K.
1 évre	1 K 80 L.	1 évre	3 K.
1 évre	3 K 60 L.	1 évre	6 K.
1 évre	7 K 20 L.	1 évre	12 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-tér 1.
7200000208.
Egyes szám: hétköznap 2 L.
Vasárnap 4 L.

Főszerkesztő és kiadótulajdonos: Baranyay Lajos.

Felelős szerkesztő: Major Mihály.

A király születésnapja.

Fáklyásmenet, ünnepi mise.

Most mikor a nyolevannegy esztendő mellett a legsúlyosabb uralkodói gondok nehezdednek királyunk vállaira, olyan lelkesedéssel, olyan őszinta szeretettel ünnepelte meg az ország népe Öfelsége születésnapját, hogy amennyilvánult alattvalói ragaszkodás és királyhűség könyvévé teszik neki a nemes terheket.

Székesfehérvár szabad királyi város közönsége is imponánsan kivette részét ez ünnepelésből. Zuhogó eső, menyőrgés, vilámlás nem tartotta vissza a nagyközönséget attól, hogy a tervbe vett fáklvás meneten megjelenjenek. Ezek gyűltek össze hétfőn este 8 órakor a Vörösmarty-téren, honnan a Megye-tér, Kosuth- és Nádor-utcaikon, majd a Liget-soron át a volt honvédkerületi parancsnokház épületéhez vonultak.

Az említett utcák házain az ablakok s a kereskedéseken a kirakatok gyönyörűen voltak díszítve és világítva. A házak közül a Ferenc József növelő intézet, a Csöppentzky ház, a püspöki-palota, Steiner Jákó erkélyének és a tisztipavilonnak díszítése tűnt ki, míg a kirakatok között a Kümmel-, Gebauer- és Zahajszky (Vaimár) cégeké voltak a legszebbek.

A menet előtt két tűzoltó ment hatalmas acetylen fényvel, utánuk zárt sorokban a nagy közönség sok zászlóval, számos fáklývával s mintegy 300 lampionnal. A folyton növekvő tömeg egész uton hazafias dalokat énekelt s kitörő lelkesedéssel éltette a királyt és házáat. A tisztipavilon elé érve megálltak. Dr. Kerekes Lajos főjegyző az épület erkélyéről hazaszeretettől, királyhűségtől átítatott lelkesítő beszédet intézett az ünneplő tömeghez. A kitűnő beszéd nagy hatást keltett.

A vasuton.

A főjegyző beszéde után dr. Sadra Gyula polgármester felszólította a közönséget hogy ne oszadják szét, hanem menjünk le a vasuti állomásra, a most

átutazó német (porosz) katonák fogadására. A polgármester szavai nagy tetszésre találtak, örömmel ment mindenki a német vitezek üdvözlésére. Az óriási közönség alig fért be az állomásra. Leírhatatlan lelkesedéssel igazi magyar barátsággal és szívéllyel fogadta a fehérvári közönség az érkező porosz tengerészeket. Tisztjeiket a város vezetősége és a helybeli tisztok Gombos ezredessel és Sréter alezredessel élőkön bevitették az ötterembe, ahol társasvacsorát rendeztek tisztelőikre. Köles-nős felköszöntőkben fejezték ki egymás iránti szeretetüket s kívánták a közös cél sikerét, a szövetségesek fegyvereinek győzelmét. Pezsgővel kocintoltak a fegyverbarátságára.

Künn a peron alatt a felgyűjtött görögülz piros világánál magyar bakák ölekeztek a német tengerészekkel. A civilek pedig körülfogták, sörrel, borral, ennivalóval, szivarral, cigarettával kínálták őket. Az udvariás német katonák nem győzték köszöngetni a hölgyek virágait és az apró nemzetiszínű zászlókat, miket örömmel tűzdöztek sapkájukra, ruhájukra s kocsijaikra.

A polgári dalkör néhány jól sikerült énekszámmal tette élvezetesebbé a kedves estét. A magyar Himnusz és Szózat után a németek lelkesülten énekeltek az ő varázserejű „Wacht am Rhein“-jüket. Másfél óráig idöztek itt a német katonák s aztán a 4—5000 főre rugó közönség viharos éljenzésétől kísérve, nekik is bizonyára feledhetetlenül kedves emlékekkel mentek el oda, ahova bámulatos kedvvel s őszinte örömmel mentek.

Ünnepi mise.

Kedden délelőtt 9 órakor a székesegyházban Öfelsége születésnapja alkalmából ünnepélyes szentmise volt, melyet dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök celebrált fényes papi segédlettel. A misén résztvettek az összes polgári és katonai hatóságok s a templomot zsufolóság megtöltötte a közönség.

250 tagu bizottság alakult meg Adonyban f. hó 16-án az adonyi járás területén a harcra vonult hátrahagyott családtagjainksegélyezése, a megsebesült katonák ápolása és a harcban elesettek családjának, vagy munkaképtelenné vált egyének segélyezése céljából.

Az alakuló közgyűlést Csöngedy Gyula espáros nyitotta meg s utána dr. Pajzs Gyula orsz. képviselő ismertette egy óras beszédben a járási segélyező bizottság célját és rendeltetését majd a megalakulásról határozatjavaslatot olvasott föl, amelyet azután dr. Matta Árpád földbirtokos ajánlatára minden hozzájárulás mellőzésével lelkesen egyhangulag elfogadott a közgyűlés. A lelkesülés tetőfokra hágott, mikor befejezésül, Kötányi Manó elszavalta 3 alkalmi versét. Végül Csöngedy Gyula elnök bezárta a gyűlést, amire fölhangozt a nemzeti Hymnusz lelkesítő dallama. Ilyen lelkes gyűlés után, a legszebb reményekkel nézhetünk a megindítandó gyűjtés eredménye elé.

Tartalékkórház.

A veréscsai róm. kath. iskola 5 hatalmas tantermét a háboru tartamára tartalék kórháznak rendezték be. Az iskola most így is a hazát szolgálja.

Románia mozgósít.

Romániában ma minden városban és községben kiragaszolták az általános mozgósítás elrendelését hirdető falragaszokat. Biztos forrásból közlik, hogy a vasuti forgalmat egész Románia területén kedden, de esetleg már hétfőn teljesen beszüntetik.

A tenger is lassankint hadiállapotba kerül.

A dán kormány országa semlegességének megóvására, a hadműveleteknek partjaitól és vizeitől való távoltartására és az ország különböző részei közti közlekedés fenntartására a Sunban, továbbá a nagy és kis Beltben tenger alatti aknáknak elhelyezését rendelte el.

Az angol flotta meg van akadva. Kezdetben támadó taktikára készült és az volt a terve, hogy a francia hajórajjal egye-

sülve együtt operáljon, azonban a francia hajóhad a Földközi tengeren van és nem is gondolhat arra, hogy a monarchia kitűnő flottáját le tudja győzni s így Anglia a tengeren épp úgy elszámította magát segítő erő tekintetében a franciákra ápkulálva, mint amiképpen Franciaország elszámította magát, amikor a szárazföldön Oroszország segítő csapataira alapította reményét.

Olaszország magatartása felől irányítást nyújt az a tény, hogy Olaszországban elrendelték a moratóriumot.

Az Adrián a hajózást beszűkítették. Mindennemű hajózás a monarchia vizein további intézkedésig fel van függesztve.

Sem az abbázai, sem a tengermelléki hajók nem indulhatnak el s már a bárkáknak is a kikötőkben kell maradniuk.

A Dardanellák kérdése.

A Reichspost közlése szerint minden jel arra mutat, hog Anglia és Oroszország megállapodtak a Dardanellákon való áthajózás kikényszerítésére. Törökország, Bulgária és Románia hamarosan kénytelen lesz a háboruban részt venni, hogy Oroszországot az Arany Szarvtól távolítsa.

Csatározások az északi határon.

A Reichspost kiküldött munkatársa hirt ad kisebb csatározásokról, amelyek Galicia határán osztrák-magyar és orosz csapatok között folytak; számos kozák életét vesztette.

Az orosz harctérről

azt jelentik, hogy több lovas hadosztályunk az orosz határon át messzire nyomult be Oroszország belső területeire.

Adományok.

Grünfeld Pál és Grünfeld Ignác nagyvelegi földbirtokosok 2000 K-t jutattak az allspán kezéhez, hogy abból 1000 K-t a hadbavonult fejmegyei katonák családjainak segélyezésére, 1000 K-t pedig két olyan fejmegyei altiszt vagy közlegény jutalmazására fordítson, akik a háboruban vitéségükkel kitüntetik magukat.

SÖVEGJÁRTÓ vászonáruháza, Barátok épülete.

Nagy választék ággy és asztalneműek, paplanok, finom takarók, szintartó zefiрек, törülközők, szőnyegek stb.

olcsó szabott árak mellett.

Legújabb híreink

A világhírt megromlásra viróvezetést csak délutánra tudták rendezni és így csak délután kaphatták a következő táviratokat.

Németország és Belgium.
A Wolf ügynökkégs jelent: Lüttich bevételét után a német kormány Brüsszelben közhírre tette, hogy miután a belga hadsereg fényesen megővta fejeveteinek becsületét, Németország késő Belgiummal olyan megállapodást kötött, mely összeegyeztethető a Franciaország elleni harcokkal. Belgiumot Németország kiűrté, mihelyt azt a hadállapot megengedi. Belgium elutasító választ adott.

Csikvármegye.
A székelyek híres Csikvárazgú 100.000 azaz százezer koronát szavazott meg a hadbavonult katonák családjainak segélyezésére.

Németország Oroszországhoz.
A német kormány bitután tudomására jött, hogy az oroszok a határon több védtelen német falut felgyújtottak és a lakosokat elfosztották. figyelmelték Oroszországot, hogy ilyen eljárás után magára vessen, ha a háború módja rendkívül még jellegtű lesz.

Spanyolország
berlini nagykövete után azt közölte a német kormányral, hogy a Spanyolország, a jelen háború folyamán szigorúan semleges.

Új kftüntetések.
Oftalége aug. 23-án a Vöröskereszt ötvenéves tennállása évfordulóján a Vöröskereszt egy let körül szerzett érdemek jutalmazására öt fokozatu díszjelvényes kftüntetést alapított.

HIREK.

— Elhunyt plebános. Farkas József érsei plebános aug. 16-án este hosszabb szenvedés után 61 éves korban elhunyt. 1858-ban szülött a sopronmegyei Pápya községben. 1879-ben szentelték pappá és 1891-ben lett a virágzó Érsei nagyközség plebánosa. Főleg a magyarosítás terén szerzett érdemeket. A köztisztviselőkben álló plebános tevékenységéről délután nagy végta, a környék és a kerületi papság nagy részvétel mellett.

— **Áthelyezés.** Arvillás és közokt. miniszter Abrahám Gyulát a móri áll. polgári iskolához helyezte át.

— **Tanítválasztás.** A vajtai r. kath. iskolához Simon Lajos okleveles tanítót, az isztiméri r. kath. iskolához pedig Sille Lujza okleveles tanítónőt választották meg.

— **Halálozás.** Köller Ede máv. ellenőr, a Magyar Szentkorona Országai Vasutas Szövetség helyi fiókjának alelnöke Budapesten meghalt. Holttestét Székesfehérvárra hozták a hti helyzeik örök nyugalomra.

— **Az Ipartestület elnöksége felkéri a testület tagjait,** hogy folyó hó 20-án, azaz csütörtökön dé. e. fél 8 órakor az Ipartestületben minél többen megjelenni sziveskedjenek, a Szent-István-napi körmenetben leendő részvétel végett.

— **Iskolaispítási államsegélyek.** A vallás és közokt. miniszter a Szabadbattyáni róm. kath. iskola építéste 4000, a fülai ref. iskola építésére pedig 2000 K építési segélyt engedélyezett.

— **Pékek és mészárosok** a rendőrfőkapitány erőlyes felhívására sem tfiggesztették ki üzletekben a kenyér és hus árakat. Ezért több pék és mészáros ellen eljárást indított a rendőrség. A hatóság ismételtén kéri a közönséget, hogy jelentse fel a visszaelő iparosokat és kereskedőket.

— **Veszedeelmes villámcsapás.** Hétfőn este fél 10 óra tájban irtozatos dörgés közben lecsapott a villám városunkban. A Budai-ut és József-utcai sarkán az Endrédi féle vendéglő előtt lévő vas-villanyoszlopba ütött a villám s nagy darabon tönkretette a villany és fávbeszélő vezetékét. A villámcsapás következtében öv. Emecskü József né Budai-ut 30 szám alatti lakásában a villanyvezeték kigyuladt és szabotüz keletkezett, melyet a közelben lévő katonák oltottak el. A kyonult tűzoltóságunk már nem sok dolga akadt. A kár, mely nem nagy, inkább oltásközben a butorok megromlása folytán keletkezett.

— **Tanítváltozások.** A vallás és közokt. miniszter Schlaghammer Gyula baracsi állami tanítót a Szolnoki, Kraxner Mária fácalmási állami tanítónőt a pertulyhelyi, Both Dániel dabolczi állami tanítót pedig a martonvásári állami elemi iskolához áthelyezte. Továbbá kinevezte Horicsánszky Lajos felsőtagi uradalmi tanítót az ómai, Belák Géza czece-hardpusztai közösi tanítót pedig az orosházi külteki állami el. iskolához.

— **Kémet keresnek.** A rendőrség távirati megkeresés alapján keres egy 45 év körüli szlavóniai születésű, poszegai lakost, kiről megállapították, hogy kémkedik s hogy kémkedési ügyben a múlt hó végén Székesfehérvárot is járt.

— **A jéggyár üzembehelyezéséhez** amoniatkra és iparsóra van szüksége a városnak s mivel ez a cikk jelenleg Székesfehérvárot nem kapható, a tanács beszerzés végett László Pál mérnököt felküldte Budapestre.

— **Részeg és katonaszökevény.** Simigiai István és Mohácsi József foglalkozás nélküli egyéneket részegség és csavargás miatt 10-10 napi elzárásra ítelt a rendőrség. Az utóbbi még mint katonaszökevény is szerepel, mert 26 éves kora dacára nem volt sorozaton.

— **Ellopott katonai élelmiszerek.** Asztalos Gyula Temetősor 8. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy a tartalékos katonák által házában hátrahagyott élelmiszert lakója Segesdi István és neje ellopák a kamarából. A rendőrség házkutatást tartott Segesdiék lakásán a ellopott élelmiszer (bab, rizs, burgonya stb.) ott meg is találták. Segesdiék ellen az eljárást megindították.

— **Fekete Péter Pál két koronája.** Sok kedves és megható jelenete van ennek a háborús világnak még idehaza a harctérről távol is. Fekete Péter Pál városi aggintézői gondozott két koronát küldött szerkesztőségünkbe a hadba vonult katonák családjainak segélyezésére. Ki adott többet az e-aki milliós vagyontól ezreket ad, vagy pedig Fekete Péter Pál? Még a jéggé fagyott szivnek is fel kell olvasnia az ilyen példán.

— **Rendőri hír.** A rendőrségre számos feljelentés érkezett közegészségi és közbiztasági kihágás miatt. A feljelentettek ellen a rendőrség eljárást indított.

— **Dr. Kovács János ügyvédi irodáját** Szent István-utca 5. sz. alá az öreg templom átellenébe helyezte át.

FÜJMEI kávébehozatal

SZÉKESFEHÉRVÁR
:: (BARÁTOK ÉPÜLETE) ::

Pörkölt kávékeverékei utolérhetetlenek! Saját villamos kávénapypörköldé! Telefon 250.

A legszebb mosókatonkon, 40 fillér métere, divatos mosódeinek 40 fillér métere, a legdivatatosabb nyári creppek, tiszta fehér és duplászéles 1 kor. 80 fillér métere. Oriási választék angol ingzettirekből már 70 fillértől, métere fekete, sötétkék és szürke fűszterek, eponge halatlan olcsó árákért. Deutsch Béla Szent Imre-utca, barátok épülete átellenében.

Ingyenkap
1000 koronás kedvezményt, ha a „TOLNAI VILÁGLAP”-jat nálam rendel. Mindennemű napilapot, folyóiratot és divatlapot eredeti áron szállít KAUFMAN PÁL könyvkereskedő Kossuth-u. 9. SZÉKESFEHÉRVÁR.

APRÓHIRDETÉSEK.

Tanult felvesz az Egyházmegyei könyvnyomda Szent István-ter 1.

Pincértanuló. Egy jó házból való fiu pincér-tanulókat felvétetik. Rédei Vilmos vendéglős, Kossuth u.

Mosónő felvétetik a Fehér Hattyu mosodában. Megyeház-utca 6. sz.

Egy ügyes, intelligens fiatal ember bármilyen megfelelő állást elfogad. Cim a kiadóban.

Érettségizett mindennemű irodai gyakorlatban jártas hadmentes egyén azonnali belépésre alkalmazást keres. Cim a kiadóhivatalban.

Özvegy vendéglősné ajánkodik uriházhoz házvezetőnek esetleg araszghoz kulcsárnénak. Cime: K. M.-né Moha.

60 hektőliter és új bor-sági-hegyi termék kicsinyben is eladó. Tudakozódní Sárszentmihály 12. sz. alatt lehet.

Egy szobás lakás Jókai-utca 20. sz. a kiadó.

Egy jókarban lévő jégszekrény olcsón eladó. Megtekinthető a vasuti áruraktárban.

Kiadó lakás. Rákoczy-utca 17. sz. alatt egy négy szobás lakás, esetleg két-két szobásnak is kiadó. november 1-re. Ugyanott istálló is kiadó. Tudakozódní lehet Ligetsor 2. sz. a.

SZÉKESFEHÉRVÁRI BUTORKÉSZÍTŐ
:: IPAROSOK SZÖVETKEZÉSENEK ::

BUTORÁRUCSARNOKA

MINT AZ O. K. H. TAGJA

ajánlja tagjai által készített butorait, melyekből a legegyszerűbbtől a legfinomabb kiviteleg állandó

NAGY RAKTÁR.

Butoraink ugy izlés, mint minőség tekintetben versenyképesek bármely más hasonló nagy és elsőrendű raktárak árúival. Elsőrendű műasztalosok által feltöltött modern háló-, ebédlő-, salon- és uriszobák stb.

Állandó butorkiállítás!

Kiváló minőségű tolnai szőnyegek nagy választékban kizárólag árucárnokunkban kaphatók.

TELEFON 258. — KOSSUTH-U. 10.

Alsószolnyák, kötények
— mosó-, fűszter- és clothból,
lánykák, fluk és hölgyek részére, nagy választékban található

NOFITZER-nél
— mosó alsó kör. 2/50.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.